

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

2015. | GADA ZIŅOJUMS

Kopsavilkums

Plašāka informācija par EDAU ir pieejama mūsu vietnē <http://www.edps.europa.eu>

Šajā vietnē atrodama arī informācija par mūsu biļetena [abonēšanas](#) iespēju.

***Europe Direct* dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību**

**Bezmaksas tālruņa numurs (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

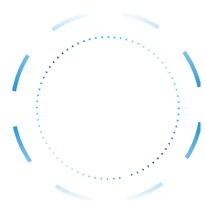
Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2016. gads

Print	ISBN 978-92-9242-160-1	doi:10.2804/013193	QT-AB-16-001-LV-C
PDF	ISBN 978-92-9242-122-9	ISSN 1831-0532	doi:10.2804/78991
			QT-AB-16-001-LV-N

© Eiropas Savienība, 2016. gads

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

2015. | GADA
ZIŅOJUMS

Kopsavilkums

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

| Ievads

2015. gads paliks atmiņā kā laiks, kad Eiropas Savienība (ES) izmantoja vēsturisku iespēju. Vispārīgā datu aizsardzības regula (*GDPR*) ir viens no ES lielākajiem sasniegumiem pēdējo gadu laikā. Tā ir datu aizsardzības noteikumu apkopojums digitālajam laikmetam, kā arī ambiciozs un uz nākotni vērsts nolīgums, par kuru ES var būt lepna.

Tas, ka personas dati tiek ģenerēti, analizēti un izteikti naudā neticamā ātrumā ar minimālu cilvēku iejaukšanos vai apzināšanos, ir radījis papildu noslogojumu datu aizsardzības principiem, kuri ietverti ES Pamattiesību hartā. Tādēļ nepieciešams atjaunot un nostiprināt datu aizsardzības tiesību aktu pamatu un struktūru.

Mūsu stratēģijā 2015.–2019. gadam ir izklāstīts nodoms sākt jaunu ēru datu aizsardzībā, pieņemot un īstenojot aktuālus datu aizsardzības noteikumus. Pilnvaru pirmajā gadā mēs veltījām visus pūliņus šī nodoma īstenošanai, sniedzot ierosinājumus un padomus Parlamentam, Padomei un Komisijai, un izstrādājām ieteikumus atsevišķi katra *GDPR* panta tekstam. To darījām, izmantojot lietotni, kas bija nepieredzēts jaunums digitālās pārredzamības izveidošanā un ko sarunās izmantoja kā atsauci.

Taču nolīgums par *GDPR* ir tikai pirmā darbība modernizācijas procesā. Savus spēkus mēs tagad pievērsīsim īstenošanai. Tas nozīmē, ka nodrošināsim kontrolieru pārskatatbildību, palielināsim sadarbību ar neatkarīgām datu aizsardzības iestādēm un nostiprināsim to iespējas, izveidojot Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju (EDAK), un efektīvi reaģēsīm uz *Schrems* spriedumu, ieviešot ilgtspējīgus noteikumus attiecībā uz datu pārraidēm. *GDPR* arī pilnībā jāintegre modernizētā regulējumā, kura mērķis ir nodrošināt visas elektroniskās saziņas privātumu, veicot direktīvas 2002/58/EK pārskatīšanu.

Lai aktīvi risinātu arī tehnoloģisko pārmaiņu problēmas, mēs veicām pasākumus un izveidojām ētikas padomdevēju grupu. Grupa izskatīs uz datiem balstītu tehnoloģiju ietekmi uz cilvēku cieņu un brīvību. Darbs būs pilnībā publisks, un 2017. gadā to apspriedīs starptautiskā forumā. Mēs esam pārliecināti, ka šim projektam būs ilga un pozitīva ietekme.

2015. gadā mēs ieguldījām jaunu spēku pamatuzdevumos, kas veicami kā uzraudzītājam. Datu aizsardzības inspektoru 2015. gadā veiktais ES iestāžu un struktūru apsekojums liecina, ka tās šobrīd ir aprīkotas labāk nekā jebkad agrāk, lai sniegtu piemēru, kā veikt atbildīgu personas datu apstrādi.

Un, visbeidzot, mēs vēlētos izteikt pateicību personālam. Pirmais pilnvaru gads ir bijis ļoti darbietilpīgs, un mēs atzinīgi novērtējam mūsu kolēģu enerģiju, radošumu un apņemšanos, kas ļāva šim pirmajam gadam būt tik veiksmīgam. Ar kolēģu atbalstu Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU) uzturēs savu drosmīgā un nepiekāpīgā ES vērtību aizstāvja lomu, kam piemīt globāls skatījums attiecībā uz ilgtspējīgu datu apstrādi. Tas ietver sadarbības stiprināšanu ar privātumu regulējošām iestādēm un pasaules partneriem, kā arī jaunu partnerību veidošanu, vienlaikus turpinot nodrošināt, lai ES rādītu piemēru vispasaules dialogā par datu aizsardzību un privātumu digitālajā laikmetā.

Giovanni Buttarelli
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs

Wojciech Wiewiórowski
Uzraudzītāja palīgs

2015. gads. Pārskats

Datu aizsardzība un EDAU 2015. gadā

2015. gada martā mēs uzsākām [stratēģiju 2015.–2019. gadam](#) “Leading by example”. Mūsu nolūks bija izmantot vēsturisku izdevību izstrādāt datu aizsardzību jaunajam pilnvaru laikam. Stratēģijā norādīti mērķi nākamajiem pieciem gadiem un rīcība, kas nepieciešama to sasniegšanai. Šajā ziņojumā izklāstītie galvenie darbības rādītāji (GDR) izstrādāti, lai nodrošinātu pilnīgu mūsu atbildību un pārredzamību uzstādīto mērķu sasniegšanas procesā.

Pirmkārt un galvenokārt, iepazīstinājām ar savu apņemšanos sākt jaunu ēru datu aizsardzībā Eiropā, veicinot sarunas par novatoriskiem un uz nākotni vērstiem datu aizsardzības noteikumiem un to pieņemšanu. Mēs sniedzām ES likumdevējiem sīkus ieteikumus par ierosināto datu aizsardzības reformu un tos padarījām viegli pieejamus lietotājiem draudzīgā mobilajā lietotnē, kura jāva salīdzināt Komisijas, Parlamenta un Padomes piedāvāto tekstu ar EDAU ieteikumiem. Tas prasīja daudz pūļu, taču padarīja likumdošanas procesu pārredzamāku sabiedrībai un pašiem likumdevējiem. Tas garantēja, ka trīs likumdošanas struktūras un pakļautībā esošā datu aizsardzības iestāde var būt atbildīgas par savu ieguldījumu procesā. Galīgā vienošanās par Vispārīgo datu aizsardzības regulu (*GDPR*) tika noslēgta 2015. gada decembrī. Šī ārkārtīgi svarīgā reforma nenoliedzami iezīmē vienu no ES lielākajiem sasniegumiem pēdējo gadu laikā.

Otrkārt, mēs uzsvērām pašu ES iestāžu lomu standartu noteikšanā un piemēra sniegšanā, veicot reformas. Visa 2015. gada laikā mēs cieši sadarbojāmies ar [datu aizsardzības inspektoriem](#), veicām detalizētas pārbaudes un sniedzām ES iestādēm atbalstu un padomus. Konkrētāk, — izveidojām pamatnostādnes par [e-saziņu](#) un [mobilajām ierīcēm](#). Kā ES iestāžu un struktūru datu aizsardzības iestāde mēs turpināsim tām palīdzēt sagatavoties 2016. gadā gaidāmajām pārmaiņām.

Starptautiski EDAU visu 2015. gadu atradās priekšplānā gan ES, gan pasaules līmeņa sarunās par privātumu un datu aizsardzību. Šobrīd datu aizsardzības tiesību akti darbojas 109 valstīs, un daudzas no tām ņem vērā ES piemēru. EDAU 2015. gadā ES datu aizsardzības vēstnieka lomā apmeklēja datu aizsardzības iestādes visā pasaulē un uzņēma to pārstāvjus pie sevis. Mēs palielinājām savu starptautisko ieguldījumu, nepārtraukti darbojoties starptautiskos forumos un sadarbojoties ar starptautiskām organizācijām, kā arī ieviesām pilnīgi jaunas iniciatīvas, piemēram, gatavojāmies [ētikas padomdevēju grupas](#) izveidei.

Tā kā tehnoloģijas turpina attīstīties un pārveidot mūsu dzīvi, nepieciešams, lai datu aizsardzība *kļūst digitāla*. Mums jāveicina tādi tehniskie risinājumi, kuri atbalsta jaunradi, kā arī uzlabo privātumu un datu aizsardzību, it īpaši, palielinot pārredzamību, lietotāja kontroli un pārskatatbildību lielo datu apstrādē. Mūsu darbs 2015. gadā lika EDAU būt šo sarunu centrā. Mūsu atzinumos par [lielajiem datiem](#), [mobilo veselības aprūpi](#) (m-veselība) un [intruzīvo novērošanu](#) aicināts veikt īpašus pasākumus, lai maksimāli izmantotu jauno tehnoloģiju priekšrocības, nekaitējot pamattiesībām uz datu aizsardzību un privātumu.

Mūsu pilnvaras un stratēģija ir izstrādāta, lai risinātu izaicinājumus saistībā ar šī perioda nepieredzētajām pārmaiņām un politikas nozīmību datu aizsardzības un privātuma jomā gan ES, gan globāli. Turklāt EDAU nodoms ir nodrošināt, lai ES saglabātu savu vietu sarunu priekšplānā. Arī 2016. gadā mēs saglabāsim savu stratēģiju — rādīt piemēru —, kad centīsimies papildināt 2015. gada sasniegumus un izstrādāsim novatoriskus risinājumus datu aizsardzības problēmām, ar kurām saskaramies.

Datu aizsardzības reforma

Pēc gandrīz četru gadu ilgām, intensīvām sarunām un sabiedriskās apspriešanās, 2015. gada decembrī tika noslēgta politiska vienošanās par Vispārīgo datu aizsardzības regulu. EDAU kā padomdevējs aktīvi piedalījās visā procesā, tostarp maijā [tiekoties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām](#).

Savu gala vēstījumu likumdevējiem mēs paudām jūlijā, kad tiem iesniedzām pirmo visaptverošu ieteikumu kopumu punktu veidā, ar kuru palīdzību uzlabot drošības pasākumus, samazināt birokrātiju un nodrošināt reformu atbilstību nākamo tehnoloģisko pārmaiņu paaudzei. Mēs publicējam šo [atzinumu](#) bez maksas lejupielādējamas mobilās lietotnes veidā, kas lietotājiem vienā ekrānā ļāva salīdzināt Komisijas priekšlikumu, Parlamenta un Padomes tekstus apspriešanai, kā arī EDAU ieteikumus.

Ierosinātajai direktīvai oktobrī šajā lietotnē pievienojām [sīki izstrādātus ieteikumus](#) attiecībā uz policijas un tieslietu jomu, mudinot likumdevējus būt konsekventiem, piemērojot nepieciešamos standartus visiem kontrolieriem, tikai ar nelielām atkāpēm tiesību īstenošanas datu apstrādes īpašos gadījumos.

2016. gadā uzmanību pievērsīsim likumdevēju konsultēšanai par reformas pabeigšanu: pirmkārt, efektīvi ieviešot un piemērojot šos principus ES iestādēs un struktūrās, veicot [Regulas \(EK\) Nr. 45/2001](#) reformu, un, otrkārt, tos attiecinot uz visas saziņas konfidencialitāti, veicot e-privātuma direktīvas reformu.

Sniedzot piemēru

Septembrī mēs aicinājām izveidot jaunu digitālo ētiku — tādu, kas personīgas, uz datiem balstītas tehnoloģijas attīstībā par vissvarīgāko uzskata cilvēka cieņu. Šis [atzinums](#) kalpoja par pamatu diskusijām ar uzņēmumiem, regulējošām iestādēm un akadēmiķiem ASV (Sanfrancisko un Silīcija ielejā) tajā pašā mēnesī, kā arī Amsterdamas starptautiskajā konferencē oktobrī. Tajā arī tika paziņots mūsu nodoms izveidot ētikas padomdevēju grupu, kuras dalībniekus iecels 2016. gada janvārī un kura izskatīs lielo datu, lietiskā interneta un mākslīgā intelekta ietekmi ilgākā laika posmā.

Papildus minētajam 2015. gadā mēs uzsākām projektu, kura gaitā izstrādās sistēmu lielākas pārskatatbildības nodrošināšanai datu apstrādē. Visupirms to attiecināja uz EDAU — iestādi, cilvēkresursu un finanšu līdzekļu vadītāju un kontrolieri, informējot par to, ka tiek izstrādāti iekšējie noteikumi, kā arī iestādes lietošanai paredzēti ieteikumi par sūdzību iesniegšanu un uzraudzītāju rīcības kodeksu.

2015. gadā mēs arī organizējām divas tikšanās ar [datu aizsardzības inspektoriem](#), kuru laikā pārrunājām tādus tematus kā pārskatatbildība, IT drošība un datu aizsardzības ietekmes novērtējumi. Datu aizsardzības inspektoros arī iesaistījām sagatavošanās darbos, kuri attiecas uz [Regulas \(EK\) Nr. 45/2001](#) reformu. Iepriekšējā gada laikā mēs izdevām 70 atzinumus par paziņojumiem attiecībā uz apstrādes darbībām, arī daudzus atzinumus par pieņemšanu darbā un darbinieku novērtēšanu, kā arī izskatījām 143 sūdzības, kas ir par 30 procentiem vairāk nekā 2014. gadā. Mēs apmeklējām piecas ES aģentūras, kā arī veicām divgadu laikposma atbilstības apsekojumu, kura rezultātus publicēsim 2016. gada janvārī.

Datu aizsardzība izbraukumā

2015. gadā mēs veicām piecas svarīgas pārbaudes. To skaitā bija darbā pieņemšanas procesa pārbaude Eiropas Komisijas Cilvēkresursu ģenerāldirektorātā (*DG HR*) un pārbaude Eiropas Investīciju bankā (EIB), kura attiecās uz apiešanos ar konfidencialiem datiem krāpšanas izmeklēšanā un uzmākšanās novēršanas procedūrās. Izdevām divus atzinumus par datu apstrādi kā daļu no papildu likumības pārbaudēm cīņā pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu Eiropas Investīciju fondā (EIF).

Veicot pārbaudes un reaģējot uz konsultācijām un paziņojumiem, mēs arī pārlicināmies, vai ES lielapjoma IT sistēmas — *Eurodac* (patvēruma pieprasījumu apstrādei), vīzu informācijas sistēma (*VIS*), Šengenas informācijas sistēma (*SIS*), muitas informācijas sistēma (*MIS*) un iekšējā tirgus informācijas sistēma (*IMI*) — atbilst datu aizsardzības noteikumiem. 2015. gadā pārbaudījām *SIS* un *VIS*. Mēs arī izdevām atzinumu par ES Eiropas Aģentūras lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*) plāniem apsvērt daudzspektru attēlveidošanas ierīču izmantošanu pirkstu nospiedumu skenēšanai patvēruma procedūrā un šo datu glabāšanu aģentūras uzturētā datubāzē. 2016. gadā mēs mudināsim ES iestādes un struktūras konsolidēt esošās platformas tiesībaizsardzības jomā, lai varētu izmantot saskaņotākus un efektīvākus uzraudzības līdzekļus.

2015. gadā saskaņā ar 2001. gada Regulu par publisku piekļuvi dokumentiem mēs izskatījām piecus lūgumus. Tāpat divi svarīgi ES Tiesas lēmumi 2015. gadā palīdzēja precizēt attiecības starp pārredzamību un datu aizsardzību. Lietā [Dennekamp/Eiropas Parlaments](#) Tiesa lēma, ka interešu konflikta atklāšana ir pietiekams iemesls, lai jautu piekļūt informācijai par iesaistīto Eiropas Parlamenta deputātu saistībā ar šobrīd neeksistējošu pensiju shēmu. Lietā [ClientEarth un Pesticide Action Network Europe \(PAN Europe\)/Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde \(EFSA\)](#) Tiesa lēma, ka nepieciešama pārredzamība attiecībā uz ārējo ekspertu identitāti, kuri ir iesaistīti *EFSA* vadlīniju veidošanā, lai demonstrētu viņu objektivitāti un nodrošinātu pārskatatbildību. EDAU iesaistījās abos gadījumos.

Arī savā 3. decembra spriedumā Tiesa ņēma vērā mūsu juridiskos apsvērumus jautājumā par lūgumraksta iesniedzējam sniegto informāciju, kad tas lūdz piekrišanu publicēt personas datus, kuri ietver konfidencialus veselības datus.

Sadarbība ar datu aizsardzības iestādēm ES

Mēs turpinām aktīvi darboties 29. panta darba grupā (*WP29*), apkopojot savus centienus jomā, kur varam pievienot vislielāko vērtību. Tas ietver darbu pie atzinuma par piemērojamiem tiesību aktiem, pie Komisijas ierosinātā Datu aizsardzības rīcības kodeksa mākoņpakalpojumu sniedzējiem un pie attiecībām ar Eiropas Padomes Kibernozieģumu komisiju. Ikgadējā pavasara konferencē mēs mudinājām partneriestādes būt nedalāmi vienotām, piedāvājot izpildāmus risinājumus globālajiem digitālās pasaules uzdevumiem.

Sadarbībā ar 29. panta darba grupu budžeta apsvērumu dēļ mēs sākām sākotnējo analīzi loģistikas pasākumiem, kuri nodrošinās Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas (EDAK) sekretariātu un kuri stāsies spēkā kopā ar jauno datu aizsardzības reformu. Ciešā sadarbībā ar 29. panta darba grupu izveidojām iekšējo darba grupu, kura sekmēs pāreju tā, lai sekretariāts un kolēģija pilnībā funkcionētu jau no pirmās dienas. Mēs arī atbalstām vēl vienu darba grupu, kura izveidota kopā ar valstu kolēģiem pēdējā 29. panta darba grupas plenārsēdē 2015. gadā.

Tāpat mēs gatavojamies saskaņotās uzraudzības lomas paplašināšanai, kurā, visticamāk, iekļaus Eiropolu, viedrobežas, *Eurojust* un Eiropas Prokuratūru.

Papildus uzraudzības pienākumiem mēs turpinājam darboties kā sekretariāts *MIS*, *Eurodac*, *VIS*, *SIS II* un *IMI* uzraudzības koordinācijas grupām. Mūsu mērķis ir jaunas tīmekļa vietnes darbības uzsākšana 2016. gadā, lai sniegtu resursus šīm grupām.

Politisko risinājumu atrašana

Pēc mūsu atzinuma publicēšanās par lielajiem datiem par šo tematu turpinās spraigas diskusijas. Papildus neskaitāmām mutiskām debatēm 2015. gada septembrī sadarbībā ar Eiropas tiesību akadēmiju mēs rīkojām pasākumu “Competition Rebooted” — darbsemināru, kurš bija paredzēts, lai padziļinātu izpratni šajā jomā. Mēs paziņojām, ka otro atzinumu par konkurenci publicēsim 2016. gadā, un nākamā gada laikā esam paredzējuši veicināt Eiropas mēroga dialogu starp regulējošām iestādēm un akadēmiķiem, nozares pārstāvjiem, IT kopienu un patērētāju aizsardzības organizācijām par lielajiem datiem, lietisko internetu un pamattiesībām publiskajā un privātajā sektorā.

Mēs arī sniedzām konsultācijas iestādēm par jaunajiem tiesību aktiem, piemēram, par ierosināto ES Pasažieru datu reģistra (PDR) direktīvu. Šī direktīva, iespējams, ļaus iegūt personas datus par visiem aviokompāniju pasažieriem Eiropas Savienībā. 2015. gada septembrī mēs izdevām [atzinumu](#) par PDR, uzsverot pierādījumu trūkumu, lai attaisnotu šādu radikālu pasākumu.

Esam cieši sekojuši notikumiem attiecībā uz transatlantiskās tirdzniecības un ieguldījumu partnerību (TTIP). EDAU *Giovanni Buttarelli* teica runu Eiropas Parlamentā, aicinot ES nodrošināt, lai TTIP, kā arī jebkuri citi jauni nolīgumi pilnībā ievērotu mūsu datu aizsardzības standartus.

Iespējams, vislielākās ES politiskās bažas 2015. gadā izraisīja ES ārējo robežu pārvaldība, kas radīja nepieredzētas migrācijas plūsmas. Robežu pārvaldība ietver personas informācijas apstrādi miljoniem indivīdu.

2015. gada laikā mēs sniedzām konsultācijas ES robežu aģentūrai *Frontex* par *PeDRA* projektu, kas paredz aģentūrai ļaut darboties kā informācijas mezglam, glabājot dalībvalstu iegūtu informāciju par aizdomās turamiem kontrabandistiem un nelegālajiem pārvadātājiem. Mēs vairākos posmos iesaistījāmies šā projekta izstrādē un jūlijā izdevām iepriekšējas pārbaudes [atzinumu](#), lai nodrošinātu datu kvalitāti un drošību un nepieļautu diskriminējošu profilēšanu.

EDAU arī sadarbojās ar Eiropas Zāļu aģentūru (*EMA*) par klīnisko ziņojumu anonimizāciju, ja tos paredzēts publicēt. Jauno pilnvaru pirmajā politikas [atzinumā](#) mēs runājām par mobilās veselības aprūpes lietotņu iespējām un riskiem un sniedzām ieteikumus par to, kā veidot uzticību caur pārredzamību, lietotāju kontroli un datu drošības pasākumiem.

Savā jūlijā [atzinumā](#) par ES un Šveices nolīgumu par automātisku nodokļu informācijas apmaiņu mēs izklāstījām principus attiecībā uz starptautisko vienošanos izplatīšanu ESAO kampaņā, kas vērsta pret banku slepenību nodokļu jautājumos. Mēs arī sniedzām konsultācijas Komisijai un Eiropas Centrālajai bankai (ECB) par vērtspapīru tirgu reformu, tirgus jaunprātīgas izmantošanas novēršanu un izsmeļošas kredītinformācijas iegūšanu.

2016. gadā mēs turpināsim izstrādāt plašu instrumentu kopumu, kurš ES struktūrām ļaus pieņemt informētus lēmumus par datu aizsardzību atkarībā no tā, kur vajadzība ir vislielākā.

Tehnoloģija

Datu drošībai kļūstot par pieaugošām bažām visām organizācijām, 2015. gadā mēs izdevām pamatnostādnes par [elektroniskās saziņas līdzekļu](#) un [mobilo ierīču](#) lietošanu darbā. Strādājām arī ar ES iestādēm un to [datu aizsardzības inspektoriem](#), lai nodrošinātu efektīvu drošības pasākumu īstenošanu, piemēram, šifrēšanu, un piedalījāmies iestāžu projektā par e-pastu šifrēšanu. 2016. gadā pabeigsim pamatnostādnes par tīmekļa pakalpojumiem, mobilajām lietotnēm un mākoņdatošanu, un tās papildinās ieteikumi konkrētām jomām, piemēram, pārskatatbildība IT pārvaldībā un risku pārvaldībā.

Izmantojot biļetenus un atzinumus par lielajiem datiem un mobilo veselības aprūpi, mēs turpinām sekot līdzi un ziņot par jauno tehnoloģiju ietekmi uz datu aizsardzību. Vienlaikus turpina palielināties [interneta privātuma inženierijas tīkls \(IPEN\)](#), koncentrējot savu darbu uz iniciatīvu par privātumu, tiešsaistes izsekošanas un privātuma inženierijas standartizēšanu.

Tā kā mākoņdatošana drīz kļūs par standarta skaitļošanu, 2015. gadā mēs palielinājām savu sadarbību ar likumdevējiem, nozares pārstāvjiem, ES iestādēm un struktūrām, vēršot uzmanību uz to, kā izmantot šīs tehnoloģijas potenciālu, vienlaikus kontrolējot savus personas datus. Mēs mudinājām ES iestādes un struktūras izveidot vienotu IT stratēģiju un esam atbalstījuši pirmo iestāžu uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu mākoņpakalpojumu sniegšanai — “Cloud I”.

Pasākums “Hacking Team” atklāja programmatūru iespējas iekļūt IT sistēmās un veikt slēptu novērošanu. Tādēļ savā septembra [atzinumā](#) par šo tematu mēs aicinājām veikt spieģelprogrammatūru tirgus stingrāku uzraudzību un regulēšanu, jo sevišķi laikā, kad paplašinās lietiskais internets.

Mēs turpināsim attīstīt savu pieredzi IT drošības jomā visu 2016. gadu un, veicot pārbaudes un revīzijas, turpināsim nodrošināt atbilstošo noteikumu piemērošanu. Tādēļ kā partneris sadarbosimies ar visiem IT kopienas dalībniekiem, sevišķu uzmanību pievēršot ES iestādēm un struktūrām.

Starptautiskā mijiedarbība

2015. gadā mēs turpinājām veicināt starptautisku standartu ieviešanu datu aizsardzībā un tiesību īstenošanas sadarbībā starp [datu aizsardzības iestādēm](#).

ES Tiesa prejudiciālā nolēmumā, kuru pieņēma oktobrī, [atzina](#) ES un ASV “drošības zonas” (“[Safe Harbour](#)”) lēmumu par spēkā neesošu. Kopā ar partneriem 29. panta darba grupā mēs aicinājām ES un ASV izveidot ilgtspējīgāku tiesību aktu, kurš atzīst datu aizsardzības iestāžu neatkarību. Mēs arī kopā ar [datu aizsardzības inspektoriem](#) izveidojām karti datu pārsūtīšanai, kas notiek ES iestādēs un struktūrās saskaņā ar “drošības zonas” shēmu.

Datu aizsardzības reforma ir arī Eiropas Padomes dienas kārtībā, un 2015. gadā mēs turpinājām palīdzēt to komisiju darbā, kuras ir atbildīgas par 108. konvencijas modernizēšanu. Mēs arī iesaistījāmies ESAO darba grupā par drošību un privātumu digitālā ekonomikā, sagatavojot ierosinājumus uz risku balstītai pieejai datu aizsardzībā, kuru apspriedīs ministru konferencē par digitālo ekonomiku Kankunā 2016. gada jūnijā.

Mēs turpinājām padziļināt sadarbību ar *APEC*, *GPEN*, franciski runājošu personas datu aizsardzības iestāžu asociāciju (*AFAPDP*), Ibērijas–Amerikas datu aizsardzības tīklu, Berlīnes Grupu un datu aizsardzības un privātuma komisāru starptautisko konferenci un 2016. gadā turpināsim paplašināt starptautisko partnerību.

Ziņas nodošana

Maijā mēs publicējām jaunu EDAU logotipu. Gada beigās pabeidzām EDAU tīmekļa vietnes pirmo atjaunināšanas posmu. Ar šiem projektiem vēlējamies atzīmēt jaunas ēras sākumu EDAU institūcijā un datu aizsardzībā.

Strauji palielinājās mūsu iesaistīšanās sociālo plašsaziņas līdzekļu platformās, īpaši vietnē *Twitter*, kur ievērojami palielinājās mūsu sekotāju un tvītu skaits, kā arī vietnēs *LinkedIn* un *YouTube*, kurās mēs pastiprinājām savu klātbūtni.

Mēs publicējām trīs EDAU biļetenu izdevumus, kā arī 13 paziņojumus presei un atbildējām uz 31 rakstisku plašsaziņas līdzekļu pieprasījumu, kamēr EDAU un EDAU palīgs sniedza 39 klātienē intervijas Eiropas un starptautiskajiem žurnālistiem. Mūsu palielinātā redzamība atspoguļojās vairāk nekā 400 rakstos, radio pārraidēs, video un citos plašsaziņas līdzekļu sižetos, kuros 2015. gadā pieminēja EDAU.

2015. gadā palielinājās arī informēšanas pasākumi. Mēs uzņēmām rekordlielu daudzumu apmeklētāju ikgadējā ES atvērtajā dienā, kura notika 9. maijā, un organizējām septiņus mācību apmeklējumu grupām no Eiropas universitātēm un jauniešu organizācijām. Papildus tam, ka tiek rīkotas atklātas tikšanās ar pilsonisko sabiedrību saistībā ar datu aizsardzības reformu, gan uzraudzītāji, gan EDAU personāls arvien aktīvāk popularizē ES attieksmi pret privātumu, kā to varēja secināt no tā, ka mēs finansējām ikgadējo konferenci par datoru, privātuma un datu aizsardzību.

Iekšējā pārvalde

Papildus jauno pilnvaru izaicinājumu risināšanai mainīgajos datu aizsardzības apstākļos mēs arī izvirzījām ambiciozus mērķus, kurus centāmies sasniegt ar dinamiskas, talantīgas un spēcīgi motivētas ES amatpersonu komandas palīdzību.

2015. gadā jau ceturto gadu pēc kārtas no Revīzijas palātas saņēmām nevainojamu ziņojumu, un mēs turpinām uzlabot budžeta izpildi. Mēs izveidojām jaunu politiku par mācīšanos un attīstību, profesionālo orientāciju un vienlīdzīgām iespējām, un kopā ar Eiropas Personāla atlases biroju (EPSO) rīkojām specializētu konkursu datu aizsardzības speciālistiem. Tādējādi ieguvām rezerves sarakstu ar 21 izcilu kandidātu, kurš būs noderīgs nākotnes darbā pieņemšanas vajadzībām EDAU un vēlāk veidotajai EDAK.

EDAU 2015. gadā bija piešķirts budžets 8 760 417 EUR apmērā, kas bija par 1,09 % lielāks nekā 2014. gada budžets. Salīdzinot ar 2011. gada 85 %, mēs 2015. gadā palielinājām budžeta izpildi līdz aptuveni 94 %, vienlaikus izpildot Komisijas taupības pamatnostādnes un budžeta konsolidāciju. 2015. gadā divreiz tikāmies ar Eiropas ombudu, lai noteiktu kopīgās vajadzības, kuras kalpotu par pamatu ciešākai sadarbībai 2016. gadā.

Galvenie darbības rādītāji 2015.–2019. gadam

Pēc [stratēģijas 2015.–2019. gadam](#) pieņemšanas 2015. gadā no jauna izvērtējām galvenos darbības rādītājus (GDR), lai ņemtu vērā jaunās stratēģijas mērķus un prioritātes. Tādējādi tika izveidots jauns GDR kopums, kurš mums palīdzēs uzraudzīt un vajadzības gadījumā koriģēt mūsu darbības ietekmi un resursu izmantošanas efektivitāti.

Šeit iekļautā tabula liecina par mūsu darbību sniegumu 2015. gadā saskaņā ar stratēģijā 2015.–2019. gadam noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un rīcības plānu.

GDR apkopojumā iekļauts GDR īss apraksts, rezultāti uz 2015. gada 31. decembri un noteiktais mērķis.

Vairumā gadījumu rādītāji ir salīdzināti ar sākotnējo mērķi. Trīs 2015. gada rādītāju rezultāti tiks izmantoti kā paraugi. Divus GDR aprēķinās, sākot no 2016. gada. Rezultāti liecina, ka stratēģijas īstenošana lielākoties notiek saskaņā ar plānu un korektīvi pasākumi pašlaik nav nepieciešami.

Viens no galvenajiem darbības rādītājiem (7. GDR) nerasniedza sākotnējo mērķi. Tas notika galvenokārt Eiropas Komisijas plānošanas izmaiņu dēļ, rezultātā iniciatīvu izpildi pārceļot uz 2016. gadu. Turklāt vienā gadījumā Komisijas nebija konsultējusies ar EDAU.

GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI		REZULTĀTI 2015. GADA 31. DECEMBRĪ	2015. GADA MĒRĶIS
1. mērķis — digitāla datu aizsardzība			
<i>KPI 1</i>	Vairākas iniciatīvas, ar kurām sekmē tehnoloģijas, lai uzlabotu privātumu un datu aizsardzību, ko EDAU organizēja vai līdzorganizēja.	9	2015. gada rezultāti kā kritērijs
<i>KPI 2</i>	Vairāki pasākumi, ar kuriem pievēršas starpnozaru politikas risinājumiem (iekšējiem un ārējiem).	9	8
2. mērķis — pasaules mēroga partnerību stiprināšana			
<i>KPI 3</i>	To iniciatīvu skaits, kas īstenotas attiecībā uz starptautiskiem nolīgumiem.	3	2015. gada rezultāti kā kritērijs
<i>KPI 4</i>	To gadījumu skaits, kuri izskatīti starptautiskā līmenī (29. panta darba grupa, Eiropas Padome, ESAO, Vispārīgā datu aizsardzības regula, starptautiskas konferences) un kuros EDAU ir sniedzis ievērojamu rakstisku ieguldījumu.	13	13
3. mērķis — jauna nodaļa ES datu aizsardzībā			
<i>KPI 5</i>	EDAU ieguldījuma Vispārīgās datu aizsardzības regulā ietekmes analīze.		Tiks aprēķināts, sākot no 2016. gada
<i>KPI 6</i>	Datu aizsardzības inspektoru / datu aizsardzības koordinātoru / kontrolieru sadarbības ar EDAU un vadlīniju kontrolieru apmierinātības līmenis, tostarp iesaistīto personu apmierinātība ar mācībām.	79,5 %	60 %
<i>KPI 7</i>	EDAU prioritāšu sarakstā iekļauto lietu īstenošanas līmenis (regulāri tiek atjaunināts) neoficiālu komentāru un oficiālu viedokļu veidā.	83 %	90 %
Atbalstošie faktori — ziņošana par resursiem un to pārvaldība			
<i>KPI 8</i>	EDAU tīmekļa vietnes apmeklējumu skaits.	195 715	2015. gada rezultāti kā kritērijs
(salikts indikators)	EDAU <i>Twitter</i> konta sekotāju skaits.	3631	2015. gada rezultāti kā kritērijs
<i>KPI 9</i>	Darbinieku apmierinātības līmenis.		Tiks aprēķināts, sākot no 2016. gada

Galvenie mērķi 2016. gadā

2016. gadā kopējā [stratēģijā 2015.–2019. gadam](#) ir paredzēts sasniegt turpmāk minētos mērķus. Par rezultātiem tiks ziņots 2017. gadā.

Datu aizsardzības digitalizācija

Vispārīgā datu aizsardzības regula nosaka kontrolieru pienākumu īstenot datu aizsardzības principus un drošības pasākumus datu apstrādes sistēmu izstrādē un ekspluatācijā. Šis juridiskais pienākums palielinās [integrētas datu aizsardzības un automātiskas datu aizsardzības svarīgumu](#). Ieteikumu sniegšana par datu aizsardzības tehnisko īstenošanu kļūs arvien svarīgāks uzdevums uzraudzības iestādēm, tostarp EDAU.

Pārredzamības, lietotāja kontroles un pārskatbildības palielināšana lielo datu apstrādē

Nepieciešams, lai ES izstrādā informācijas apstrādes politikas modeli tiešsaistes pakalpojumiem, kurus sniedz ES iestādes un struktūras. Šādā politikā saprotami un vienkārši jāizskaidro, kā uzņēmējdarbības procesi var ietekmēt indivīdu tiesības uz privātumu un datu aizsardzību. Iedzīvotājiem jāpaskaidro, vai pastāv risks, ka viņus var atkārtoti identificēt no anonīmiem, pseidoanonīmiem vai apkopotiem datiem. Šajā sakarā EDAU savā darbā īpašu uzmanību pievērsīs datu glabātavām un personas datu krātuvēm.

Datu aizsardzības iekļaušana starptautiskā politikā

Daļa no EDAU misijas ir sniegt konsultācijas ES iestādēm un struktūrām par tiem globalizācijas aspektiem, kuri privātumu un datu aizsardzību padara arvien nozīmīgāku. Sadarbībā ar [datu aizsardzības iestādēm](#) mēs sniegsim konsultācijas par to, kā saskaņoti un konsekventi var piemērot ieviestos ES datu aizsardzības principus visos gadījumos, kad ES pārstāvji vienojas par tirdzniecības nolīgumiem vai starptautiskiem nolīgumiem, kuri saistīti ar tiesībaizsardzību, globālās tirdzniecības veicināšanā un tiesībaizsardzības sadarbībā uzsverot ES datu aizsardzības principu pozitīvo ietekmi. Tādēļ mēs plānojam cieši sekot nolīgumu gaitai, piemēram, Transatlantiskās tirdzniecības un ieguldījumu partnerības (*TTIP*) un Pakalpojumu tirdzniecības nolīguma (*TISA*) gaitai. Pēc “drošības zonas” noteikumu atcelšanas, par ko

lēma Tiesa, mēs arī plānojam izdot savu atzinumu par starptautiskām datu pārsūtīšanām, kuru mēs saskaņosim ar 29. panta darba grupas, kurā mēs piedalāmies, sniegto atzinumu un sagatavosim novērtējumu ES un ASV “jumta” nolīgumam tiesībaizsardzības sadarbības jomā.

Vienota ES balss uz starptautiskās skatuves

EDAU ir apņēmis veicināt globālas alianses izveidošanu, iesaistot datu aizsardzības un privātuma iestādes visā pasaulē. Sadarbībā ar 29. panta darba grupu mēs uzstādījām mērķi meklēt tehniskus un regulatīvus risinājumus galvenajām datu aizsardzības problēmām, ko rada, piemēram, lielo datu un lietiskā interneta izmantošana un masveida novērošana.

Regulas (EK) Nr. 45/2001 pārskatīšana

Pēc Vispārīgās datu aizsardzības regulas (*GDPR*) pabeigšanas nepieciešams pielāgot [Regulu \(EK\) Nr. 45/2001](#), lai nodrošinātu, ka ES iestādēm un struktūrām piemērojami tiesību akti joprojām atbilst tiem, kurus piemēro dalībvalstīm. EDAU plāno izstrādāt neoficiālus ieteikumus un atzinumu par regulas pārskatīšanu. Mēs arī palīdzēsim ES iestādēm un struktūrām pielāgoties jaunajiem noteikumiem, turpinot izglītot [datu aizsardzības inspektoros](#) un kontrolierus par jaunajām prasībām.

Pārskatbildības projekts

EDAU ir pieņēmis un atbalstījis [pārskatbildības](#) jēdzienu, kurš ir datu aizsardzības reformas centrā. Mēs turpināsim aicināt ES administrācijām būt aktīvām, nodrošinot atbilstību un pareizi dokumentēt veiktos pasākumus, lai nepieciešamības gadījumā pamatotu atbilstību. Lai mēs varētu demonstrēt piemēru, turpināsim iekšēji sadarboties ar EDAU datu aizsardzības inspektoriem, lai nodrošinātu pārskatbildības principa ievērošanu savā iestādē. Šajā darbā neaizstājami ir datu aizsardzības inspektori un datu aizsardzības koordinatori/kontaktpersonas, tādēļ viņiem izstrādāsim papildu apmācību un ieteikumus, lai sekmētu ciešu saskarsmi datu aizsardzības inspektori tīklā un starp to un informētu viņus par to, kā EDAU ir īstenojis pārskatbildības principu.

Sagatavošanās Eiropalam

2017. gada sākumā Eiropolā stāsies spēkā jauna datu aizsardzības sistēma. Tam būs nepieciešams, lai EDAU izveido pārraudzības darbības, vajadzīgajā apjomā sadarbojoties ar valstu iestādēm. EDAU šobrīd gatavojas jaunajai lomai organizatoriskā un cilvēkresursu līmenī, un to turpinās darīt visu 2016. gadu. Tiks izstrādāti īpaši apmācības un sadarbības pasākumi, lai palīdzētu noteikt, kā vislabāk veikt regulā noteiktās uzraudzības un koordinācijas aktivitātes.

Mēs turpināsim aktīvi darboties starptautiskos un reģionālos datu aizsardzības tīklos, Eiropas Padomē un ESAO, kā arī piedalīsimies ikgadējā konferencē par datoru, privātuma un datu aizsardzību. Kad starptautiskās organizācijas būs ieinteresētas zināšanu apmaiņā ar EDAU, mēs rīkosim konkrēta nolūka darbseminārus kopā ar starptautiskām organizācijām.

Sagatavošanās EDAK

Tā kā EDAU nodrošinās sekretariātu Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai (EDAK), mums jābūt pārliecinātiem, ka šī struktūra būs gatava jau no pirmās dienas. Sagatavošanās darbu veiks ciešā sadarbībā ar valstu iestādēm, izmantojot 29. panta darba grupas un 29. panta darba grupas un EDAK vienotās darba grupas palīdzību, un saskaņā ar 29. panta darba grupas pieņemto plānu. Tādējādi mēs nodrošināsim piemērotus pārejas pasākumus, lai darbu nodošana no 29. panta darba grupas būtu nemanāma. Konkrētāk, — šajā darbā būs jānodrošina pietiekosa IT infrastruktūra, darba metožu un reglamenta izveidošana, kā arī atbilstoši cilvēku un finanšu resursi. To panāks, cieši sadarbojoties ar politikas struktūrvienību, cilvēkresursu, budžeta un administrācijas struktūrvienību un IT politikas nozari.

Koordinēta pārraudzība

Pastāv nepieciešamība nodrošināt efektīvu un koordinētu liela mēroga IT sistēmu pārraudzību tiesībaizsardzības jomā gan ES, gan valstu līmenī. Mums jānodrošina likumdevēji saskaņot esošās platformas, kuras ir samērā dažādas. Kā uzraudzības koordinācijas grupu sekretariāts vairākām liela mēroga IT sistēmām, 2016. gadā mēs turpināsim organizēt un atbalstīt grupu un apakšgrupu tikšanās par šīm sistēmām. Mēs arī plānojam uzsākt jaunas tīmekļa vietnes darbību, kura paredzēta šīm grupām un kura palīdzēs sasniegt mūsu mērķus.

Liela mēroga IT sistēmu konsultēšana un uzraudzība

Reaģējot uz pašreizējiem izaicinājumiem tādās jomās kā sabiedrības drošība un robežu kontrole, likumdevēji ir paiduši vajadzību izveidot jaunas IT sistēmas vai uzlabot un funkcionāli paplašināt esošās. Mēs turpināsim sniegt politikas veidotājiem un likumdevējiem konsultācijas par šo sistēmu tehnoloģiskajiem elementiem un attīstīsim mūsu pārraudzības un uzraudzības aktivitātes, lai nodrošinātu, ka sistēmu veiktās darbības ir atbilstošas datu aizsardzības noteikumiem.

Nobriedušas sarunas par drošību un privātumu sekmēšana

Lai tādi termini kā *valsts drošība*, *sabiedrības drošība* un *smags noziegums* būtu jēgpilni, tādējādi nodrošinot datu aizsardzības principu ievērošanu, ES nepieciešams veidot informētas diskusijas par to definīciju un darbības jomu. 2016. gadā mēs plānojam veicināt šādas diskusijas, tostarp īpašu uzmanību pievēršot viedrobiežām.

IT drošība

Turpinās palielināties IT drošības nozīme. Mēs turpināsim attīstīt savu pieredzi šajā jomā visu 2016. gadu un, veicot pārbaudes un revīzijas, turpināsim nodrošināt atbilstošo noteikumu piemērošanu. Tādēļ kā partneris turpināsim sadarboties ar visiem IT kopienas dalībniekiem, sevišķu uzmanību pievēršot ES iestādēm un struktūrām.

Ieteikumi par tehnoloģijām un datu aizsardzību

Papildus 2015. gada [pamatnostādnēm par mobilo ierīču izmantošanu](#) mēs 2016. gadā pabeigsim citas pamatnostādnes par tīmekļa pakalpojumiem, mobilajām lietotnēm un mākoņdatošanu. Tās papildinās ieteikumi konkrētām jomām, piemēram, pārskatītā IT pārvaldībā un risku pārvaldībā.

Interneta privātuma inženierijas tīkls (IPEN)

Šim tīklam, kuru veido tehnoloģiju un privātuma eksperti no datu aizsardzības iestādēm, nozares, akadēmiskās vides un pilsoniskās sabiedrības, būs svarīga loma, pārveidojot jaunus datu aizsardzības pienākumus par inženiertehniskajām prasībām, ievērojot integrētu datu aizsardzību. Mēs turpināsim atbalstīt tīklu, arī palielinoties tā darbam, lai iegūtu jūtamus rezultātus.

Starpdisciplīnu politikas risinājumu atrašana

2016. gadā esam paredzējuši veicināt Eiropas mēroga dialogu par lielajiem datiem, lietisko internetu un pamattiesībām publiskajā un privātajā sektorā. Lai to panāktu, mēs vēršīsimies pie ES iestādēm, regulējošām iestādēm, akadēmiķiem, nozares pārstāvjiem, IT kopienas, patērētāju aizsardzības organizācijām un citiem un šajā sakarā sagatavosim un publicēsim dokumentu par datu aizsardzību un digitālo vienoto tirgu.

Tehnoloģiju uzraudzība

Mūsu darbības tehnoloģiju uzraudzības jomā kļūs pamanāmākas, un informācija būs pieejama pārējām ieinteresētajām personām, kas to varēs izmantot savā darbā. Ziņojums būs pieejams ne tikai datu aizsardzības iestādēm un ar tehnoloģiju saistītām speciālistu grupām ES līmenī, bet arī plašākai sabiedrībai.

Atbildīgas un informētas politikas veidošanas sekmēšana

EDAU plāno izstrādāt plašu instrumentu kopumu, kurš ES iestādēm un struktūrām ļaus pieņemt informētus lēmumus par datu aizsardzību. Lai atbalstītu ārējo tīklu, mēs arī piedāvāsim rakstiskus norādījumus, darbseminārus un apmācību. Turklāt katru gadu EDAU noteiks ES politikas jautājumus ar vislielāko ietekmi uz privātumu un datu aizsardzību. Pēc tam mēs sagatavosim atbilstošu juridisku analīzi un ieteikumus par šiem jautājumiem.

EDAU turpinās cītīgi strādāt, lai izveidotu efektīvas darba metodes, sadarbojoties ar Parlamentu, Padomi un Komisiju, un aktīvi tieksies iegūt atgriezenisko saiti par to, vai mūsu ieteikumi bija vērtīgi. Mēs arī apņemamies attīstīt savu dialogu ar ES Tiesu jautājumos par pamattiesībām un palīdzēt Tiesai atbilstošās lietās kā puse vai kā eksperts.

■ Publikāciju birojs

www.edps.europa.eu

 @EU_EDPS

 EDPS

 European Data Protection Supervisor

EDPS

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS